

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Материнко Володимир Олександрович, 1991 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2020 році закінчив Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», отримав диплом магістра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та здобув кваліфікацію магістра з публічних закупівель, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка» зі спеціальності 051 «Економіка» в Полтавському університеті економіки і торгівлі.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Полтавського університету економіки і торгівлі, м. Полтава, № 22-А від 30.07.2026 р., у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради -	Педченко Наталія Сергіївна, перший проректор, професор кафедри фінансів та банківської справи Полтавського університету економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор
Рецензентів -	Рогоза Микола Єгорович, професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор.
Офіційних опонентів -	Кононенко Жанна Андріївна, в.о. завідувача кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент. Клочан В'ячеслав Васильович, професор кафедри економіки, права та управління бізнесом Одеського національного економічного університету, доктор економічних наук, професор. Дорофєєв Олександр Вікторович, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, доктор економічних наук, професор.

на засіданні 01 жовтня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Материнку Володимир Олександровичу на підставі публічного захисту дисертації «Екосистема стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізації та цифровізації» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано в Полтавському університеті економіки і торгівлі, м. Полтава.

Науковий керівник: Стрілець Вікторія Юріївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського університету економіки і торгівлі.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконано здобувачем особисто, вона містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування», свідчить про особистий внесок здобувача в науку, характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

Дисертацію виконано державною мовою.

Здобувач має 11 наукових праць, з них 4 наукові праці оприлюднені у фахових наукових виданнях України, 6 тези доповідей за матеріалами конференцій, 1 розділ у колективній монографії. Загальний обсяг опублікованих праць становить 3,6 д.а. (особисто здобувача – 3,2 д.а.).

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА, В ЯКИХ ОПУБЛІКОВАНО ОСНОВНІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЕРТАЦІЇ:

Статті в наукових фахових виданнях України, монографіях, а також у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз

1. Стрілець В.Ю., Материнко В.О., Сокіл А.А. Посередницькі механізми реконфігурації можливостей цифрових платформ для створення інноваційних бізнес-моделей МСП. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 73. С. 101-106. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure73-18>

2. Материнко В.О. Роль екосистеми стимулювання економічного розвитку в подоланні територіальних диспропорцій. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. 10 (280). С. 153-160. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-280-153-160>.

3. Материнко В.О. Просторове позиціонування територіальних систем за рівнем економічного розвитку (на прикладі територіальних громад Полтавської області). *Фаховий Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2025. 11. С. 99-105. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-11-11601>.

4. Материнко В.О. Фактори та механізми еволюції систем економічного розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-126>.

5. Материнко В.О. Обґрунтування екосистемного підходу до стимулювання економічного розвитку на основі просторово-економічної діагностики та стратегічного позиціонування територій. Вплив воєнного стану та політика повоєнного відновлення України: національні стратегії, регіональна безпека та стійкість громад: колективна монографія / за заг. ред. В.Ю. Медвідь, Д.В. Дячкова, О.А. Галича, О.В. Калініченко, В.С. Лесюка. Полтава: ПП «Астроя». 2026. С. 175-184.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Материнко В. О. Впровадження цифрової екосистеми у бізнес-процеси: сутність та переваги для підприємництва. *Science and technology: problems, prospects and innovations: матеріали VII міжнар. наук.-практич. конф., м. Осака, Японія, 13-15.04.2023 р. Осака, 2023. С. 460-463. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/12805>*

2. Гаращенко Б. В., Материнко В. О. Роль держави в управлінні цифровими екосистемами підприємств. *Scientific research in the modern world. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. Perfect Publishing: матеріали II міжнар. наук.-практич. конф., Toronto, Canada. 2023. Рр. 350-355. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/08/SCIENTIFIC-RESEARCH-IN-THE-MODERN-WORLD-24-26.08.23.pdf>*

3. Материнко В.О., Сокіл А.А. Складові діджитал-екосистеми підприємництва. *Modern research in science and education: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чикаго, США, 11-13.01.2024 р. Чикаго, 2024. С. 958-962. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/01/MODERN-RESEARCH-IN-SCIENCE-AND-EDUCATION-11-13.01.24.pdf>*

4. Материнко В.О. Кластерна політика в збалансованому розвитку територій. Матеріали IV-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Місцеве самоврядування в Україні та світі: теорія і практика» (м. Полтава, 5 листопада 2024 р.). Полтава: ПДАУ, 2024 р. С. 217-219.

5. Материнко В.О. Бізнес-моделі та підприємництво в екосистемі стимулювання економічного розвитку територій. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Підприємництво та бізнес-адміністрування: відновлення, сталий розвиток та інновації у післявоєнний час» (м. Харків, 1-28 лютого 2025 р.). Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. С. 73-75. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/67924/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202025.pdf>

6. Материнко В.О. Екосистема стимулювання економічного розвитку територій. Матеріали V-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Місцеве самоврядування в Україні та світі: теорія і практика» (м. Полтава, 5 листопада 2025 р.). Полтава: ПДАУ, 2025 р. С. 44-47. URL: <https://surl.li/qoevkvz>

У дискусії взяли участь усі члени разової спеціалізованої вченої ради (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

Клочан В'ячеслав Васильович, професор кафедри економіки, права та управління бізнесом Одеського національного економічного університету, доктор економічних наук, професор, зауваження викладені у відгуку офіційного опонента.

1. У першому розділі дисертації (с. 42-61) автором достатньо ґрунтовно досліджено особливості та роль екосистеми стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізації та цифровізації. Водночас, на наш погляд, доцільним було б більш детально охарактеризувати вплив окремих глобалізаційних процесів (євроінтеграція, міжнародна міграція трудових ресурсів, глобальні ланцюги створення вартості тощо) на формування та розвиток територіальних екосистем в Україні.

2. У підрозділі 2.1 (с. 77-108) значна увага приділена оцінюванню економічної насиченості територій на основі системи кількісних показників. Водночас, на наш погляд, аналітичну інтерпретацію отриманих результатів доцільно було б доповнити якісними характеристиками, зокрема рівнем інноваційної активності, інституційної спроможності громад та якості місцевого управління, що дозволило б повніше пояснити виявлені територіальні відмінності.

3. У підрозділі 3.2 (с. 171-192), присвяченому цифровій трансформації екосистеми стимулювання економічного розвитку територій, автором обґрунтовано підхід до оцінювання цифрової зрілості громад. Разом із тим доцільно було б ширше дослідити зарубіжний досвід цифрової трансформації територіальних громад та можливості його адаптації до українських умов, особливо в контексті післявоєнного відновлення.

4. У підрозділі 3.3 (с. 193-205) запропоновано науково-методичний підхід до стимулювання розвитку підприємницької екосистеми територіальної громади. Водночас, враховуючи представлені в роботі загальні підходи до моніторингу результативності, доцільно було б конкретизувати систему кількісних цільових показників (KPI) безпосередньо для оцінювання ефективності запропонованої сервісно-екосистемної моделі та окремих заходів її реалізації.

Дорофєєв Олександр Вікторович, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, доктор економічних наук, професор, зауваження викладені у відгуку офіційного опонента.

1. У підрозділі 1.1, присвяченому дослідженню сутності та чинників екосистеми економічного розвитку територій (с. 23-57), автором наведено ґрунтовний аналіз еволюції екосистемного підходу та запропоновано власне трактування поняття «екосистема економічного розвитку територій». Разом із тим доцільним було б більш чітко розмежувати зміст категорій «екосистема економічного розвитку територій», «екосистема стимулювання економічного розвитку територій» та «підприємницька екосистема територіальної громади», оскільки в окремих положеннях роботи ці поняття частково перетинаються за своїм змістовим наповненням.

2. У другому розділі дисертації (с. 77-150) автором розроблено методичний підхід до оцінювання економічної насиченості та економічної освоєності територій. Разом із тим у роботі недостатньо обґрунтовано вибір окремих показників, які включено до складу інтегральних індексів. Було б доцільно більш детально пояснити критерії відбору індикаторів та надати порівняльну оцінку альтернативних показників, що могли б використовуватися під час інтегрального оцінювання економічного розвитку територіальних громад.

3. Значний науковий інтерес становить запропонований у підрозділі 3.2 підхід до оцінювання цифрової зрілості територіальних громад (с. 171-192). Проте автор обмежився переважно методичним обґрунтуванням запропонованого підходу. На наш погляд, доцільним було б доповнити дослідження результатами апробації методики на більшій кількості територіальних громад різних регіонів України, що дозволило б більш широко продемонструвати її універсальність та практичні переваги.

4. У підрозділі 3.3 (с. 193-205) дисертантом запропоновано науково методичний підхід до стимулювання розвитку підприємницької екосистеми територіальної громади на засадах сервісно-екосистемної моделі взаємодії. Разом із тим у роботі недостатньо уваги приділено

питанням оцінювання ризиків реалізації запропонованих заходів, зокрема ризиків фінансового, кадрового та інституційного характеру, які можуть суттєво впливати на ефективність розвитку підприємницьких екосистем у громадах різного типу.

5. У третьому розділі дисертації цифровізація розглядається автором як системоутворюючий чинник трансформації екосистеми стимулювання економічного розвитку територій (с. 171–192). Погоджуючись із важливістю такого підходу, зазначимо, що доцільно було б більш детально розкрити можливості використання технологій штучного інтелекту, великих даних (Big Data) та інструментів прогнозової аналітики в системі управління розвитком територіальних громад як перспективного напрямку подальшої цифрової трансформації.

Рогоза Микола Єгорович, професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор, зауваження викладені у рецензії рецензента.

1. У підрозділі 2.1 «Аналіз насиченості територій за рівнем економічного розвитку» автором запропоновано методичний підхід до визначення економічної насиченості територій на основі системи просторових індикаторів. Разом з тим дискусійним залишається питання щодо універсальності сформованої системи показників для територіальних громад різних регіонів України, оскільки структура економіки, ресурсний потенціал та рівень урбанізації можуть істотно відрізнятися. Додаткового обґрунтування потребують можливості адаптації запропонованої методики до різних типів територій.

2. У підрозділах 2.2-2.3 при оцінюванні економічної освоєності територій та формуванні інтегрального показника економічного розвитку використано процедуру нормалізації показників та подальшого агрегування результатів. Водночас предметом наукової дискусії може бути вибір способів нормалізації та інтегрування показників, оскільки застосування альтернативних методів оцінювання може впливати на результати позиціонування територіальних громад і формування стратегічних пріоритетів їх розвитку.

3. У підрозділі 3.2 «Цифровізація як ключовий чинник трансформації екосистеми стимулювання економічного розвитку територій» автором запропоновано підхід до оцінювання цифрової зрілості територіальних громад. Разом із тим дискусійним залишається питання щодо врахування впливу якісних чинників цифрової трансформації, зокрема рівня цифрової культури населення, готовності місцевих інституцій до цифрових змін та ефективності використання цифрових сервісів, що складно піддаються кількісному вимірюванню.

4. У підрозділі 3.3 «Стимулювання розвитку підприємницької екосистеми в контексті територіального економічного зростання» обґрунтовано перехід від адміністративної до сервісно-екосистемної моделі взаємодії органів місцевого самоврядування, бізнесу та інших стейкхолдерів. Водночас потребує подальшого обговорення питання визначення інструментів оцінювання результативності функціонування підприємницької екосистеми та кількісного вимірювання впливу окремих її складових на економічний розвиток територіальної громади.

Кононенко Жанна Андріївна, в.о. завідувача кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент, зауваження викладені у рецензії рецензента.

1. У підрозділі 2.1 «Аналіз насиченості територій за рівнем економічного розвитку» автором запропоновано методичний підхід до визначення економічної насиченості територій на основі системи просторових індикаторів. Разом з тим дискусійним залишається питання щодо універсальності сформованої системи показників для територіальних громад різних регіонів України, оскільки структура економіки, ресурсний потенціал та рівень урбанізації можуть істотно відрізнятися. Додаткового обґрунтування потребують можливості адаптації запропонованої методики до різних типів територій.

2. У підрозділах 2.2-2.3 при оцінюванні економічної освоєності територій та формуванні інтегрального показника економічного розвитку використано процедуру нормалізації показників та подальшого агрегування результатів. Водночас предметом наукової дискусії може бути вибір способів нормалізації та інтегрування показників, оскільки

застосування альтернативних методів оцінювання може впливати на результати позиціонування територіальних громад і формування стратегічних пріоритетів їх розвитку.

3. У підрозділі 3.2 «Цифровізація як ключовий чинник трансформації екосистеми стимулювання економічного розвитку територій» автором запропоновано підхід до оцінювання цифрової зрілості територіальних громад. Разом із тим дискусійним залишається питання щодо врахування впливу якісних чинників цифрової трансформації, зокрема рівня цифрової культури населення, готовності місцевих інституцій до цифрових змін та ефективності використання цифрових сервісів, що складно піддаються кількісному вимірюванню.

4. У підрозділі 3.3 «Стимулювання розвитку підприємницької екосистеми в контексті територіального економічного зростання» обґрунтовано перехід від адміністративної до сервісно-екосистемної моделі взаємодії органів місцевого самоврядування, бізнесу та інших стейкхолдерів. Водночас потребує подальшого обговорення питання визначення інструментів оцінювання результативності функціонування підприємницької екосистеми та кількісного вимірювання впливу окремих її складових на економічний розвиток територіальної громади.

Педченко Наталія Сергіївна, перший проректор, професор кафедри фінансів та банківської справи Полтавського університету економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор, зауважень не має.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Материнку Володимирі Олександровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Наталія ПЕДЧЕНКО

